

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/162/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714212922
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5714212922.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Yvetty Dzugasovej, sudcov JUDr. Jany Urbanovej a JUDr. Adriany Gallovej, v právnej veci navrhovateľa: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bratislava, Bajkalská 30, IČO: 31 335 004, proti odporcom: 1/ L. X., nar. XX.X.XXXX, bytom S., I. XX/XX, 2/ S. X., nar. XX.X.XXXX, bytom S., E. XX, obaja zastúpení opatrovníkom Mestom Martin, o zaplatenie 3.725,68 Eur s príslušenstvom, v konaní o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 17C/70/2015-92 zo dňa 29. februára 2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 17C/70/2015-92 zo dňa 29. februára 2016 vo výroku, ktorým súd vo zvyšku žalobu zamietol, a vo výroku o trovách prvostupňového konania potvrdzuje.

Odporcom v rade 1/ a v rade 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil odporcom podľa § 457 Občianskeho zákonníka povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne sumu 1.684,21 Eur spolu s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 1.684,21 Eur od 1.9.2014 do zaplatenia. Vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v účastníci uzavreli zmluvu o mimoriadnom medziúvere, ktorá mala charakter spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zároveň zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Keďže tu došlo k zrušeniu zmluvy odstúpením od nej, odporcovia boli povinní vrátiť navrhovateľovi všetko, čo podľa nej dostali, a to bez akýchkoľvek úrokov a poplatkov dohodnutých v zrušenej zmluve.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zrušenia v zamietajúcom výroku a vrátenia veci na ďalšie konanie. Nesúhlasil s aplikáciou § 48 ods. 1 v spojení s § 457 Občianskeho zákonníka, keďže okresný súd mal vychádzať z § 506 v spojení s § 344 a nasl. Obchodného zákonníka. Právny vzťah medzi navrhovateľom a odporcom bol založený na základe Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 17.1.2007 uzavretej podľa § 497 a § 303 a nasl. Obchodného zákonníka tak, ako mu to prikazoval § 261 Obchodného zákonníka platný v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Navrhovateľ neobchádzal svojím konaním zákon, ale postupoval podľa zákonných ustanovení Obchodného zákonníka prikazujúcich uplatňovať tieto ustanovenia v prípade tzv. absolútneho obchodu. Vzťah medzi Občianskym zákonníkom a Obchodným zákonníkom je vzťahom *lex generalis* a *lex specialis* aj po tom, čo úprava Občianskeho zákonníka bola rozšírená o ustanovenia týkajúce sa spotrebiteľskej zmluvy. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ ako banka nemal na výber typ zmluvy, resp. možnosť zmluvne dohodnúť (zvoliť) právny režim, podľa ktorého uzavrie zmluvu o úvere. Okresný súd v danom prípade nesprávne použil ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktorého aplikácia nemohla byť odôvodnená ani odkazom na § 54 ods. 1 tohto predpisu. Pokiaľ by vychádzal z

regulácie Obchodného zákonníka, účinky odstúpenia by nastali ex nunc, na strane odporcov by teda nevzniklo bezdôvodné obohatenie, ale boli by povinní vrátiť finančné prostriedky podľa zmluvy. Odvolateľ akcentoval aj fakt, že nové znenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v zmysle novely č. 151/2014) nie je na danú vec aplikovateľné. K potrebe použitia ustanovení Obchodného zákonníka poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo/4/2012 a uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/128/2013.

4. Odporcovia sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. tento rozsudok v zamietajúcom výroku a v závislom výroku o trovách konania podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

6. Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

7. Treba zdôrazniť, že právny vzťah založený medzi navrhovateľom a odporcami Zmluvou o mimoriadnom medziúvere zo dňa 17.1.2007 bolo nutné posúdiť podľa ustanovení Obchodného zákonníka (§ 497 a nasl.), ako aj Občianskeho zákonníka (§ 52 a nasl.).

8. Zmluva o úvere zo dňa 17.1.2007 bola uzavretá medzi osobou, ktorá konala v rámci svojej podnikateľskej činnosti (navrhovateľ), a fyzickými osobami, ktorým bol poskytnutý úver mimo rámca ich obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Odporcovia mali v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka v danom právnom vzťahu postavenie spotrebiteľov a z titulu tohto postavenia požívali zákonom poskytnutú všeobecnú ochranu. Ochranu spotrebiteľovi v tejto súvislosti zaručovalo aj znenie § 23a ods. 1 a 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa osobitného predpisu, sa primerane použijú ustanovenia tohto predpisu.

9. Žiada sa uviesť, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo (rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci 5 MCdo 20/09). Prípadné použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva na spotrebiteľský právny vzťah, a to aj pokiaľ ide o otázku premlčania, predstavuje zhoršenie postavenia spotrebiteľa. S účinnosťou zákona č. 150/2004 Z. z. (1. 1. 2004) došlo k zásadnej zmene spotrebiteľského práva. Nevýhodnejšie zmluvné klauzuly oproti zneniu Občianskeho zákonníka sa dostali do rozporu s novým ustanovením § 54 ods. 1, podľa ktorého „spotrebiteľovi sa ani inak nesmie zhoršiť jeho postavenie“. Použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva a nie občianskeho práva na spotrebiteľský právny vzťah vrátane premlčania predstavuje takéto zhoršenie postavenia spotrebiteľa. Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy, dvojaká právna úprava zmluvných pokút a pod). Aplikácia prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1. 1. 1992), avšak niet rozumného dôvodu na konštatovanie, že na plynutie času a jeho dôsledky vrátane premlčania v typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi biznismenmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre spotrebiteľov výhodnejšia. Odvolací súd preto odmietol názor žalobcu, podľa ktorého na predmetnú spotrebiteľskú vec nedopadá právna úprava občianskeho práva, ale obchodného práva. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca uplatnil v konaní premlčané právo, bolo plne v súlade s právnou úpravou Občianskeho zákonníka zamietnuť jeho návrh. Uvedené závery prijal Krajský súd v Prešove v rozsudku č. k. 6Co/81/2012-279 zo dňa 14.2.2013, ktoré rozhodnutie bolo napadnuté ústavnou sťažnosťou. Následne Ústavný súd v uznesení I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19.6.2013 predmetnú sťažnosť

odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť a uzavrel, že „nezistil možnosť porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru rozsudkom krajského súdu“.

10. Závery vyslovené v prezentovanej právnej veci, ktorá bola predmetom konania na Ústavnom súde SR, možno obdobne použiť aj na aktuálny prípad, keď spornou otázkou bola duplicitná úprava účinkov odstúpenia od zmluvy. Odvolateľ namietal potrebu použitia ustanovení Obchodného zákonníka, zatiaľ čo okresný súd vychádzal z občianskoprávnej úpravy majúcej za následok zrušenie zmluvy od počiatku v dôsledku odstúpenia od zmluvy a následné priznanie len sumy poskytnutých finančných prostriedkov, bez príslušných úrokov a ďalších požadovaných plnení. Rýdzo spotrebiteľský charakter právneho vzťahu účastníkov mal z pohľadu odvolacieho súdu za následok potrebu použitia civilno-právnej úpravy, ktorá vychádza zo spätných účinkov odstúpenia od zmluvy. Uvedeným názorom nemienil odvolací súd negovať esenciálne náležitosti úverovej zmluvy, ktoré majú svoje vyjadrenie v Obchodnom zákonníku, avšak dvojakú úpravu účinkov odstúpenia od zmluvy vyriešil spôsobom vysloveným vo vyššie spomínanom rozhodnutí Krajského súdu v Prešove. Na základe uvedeného mal krajský súd za to, že odvolacia argumentácia navrhovateľa nebola dôvodná a rozsudok okresného súdu preto v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny.

11. O trovách odvolacieho konania krajský súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. (v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.), keď vychádzal z procesného úspechu odporcov, ktorým však trovy na súde druhej inštancie nevznikli.

12. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 za, 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).